

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY

BOLYAI FARKAS

2005.
6. osztály

BOLYAI JÁNOS

A rendezvény fővédnöke:
Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus

A feladatsorok összeállítója:
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

Szerkesztés, informatikai háttér:
TASSY GERGELY egyetemi hallgató

A feladatsorok lektorálója:
KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár

Feladatok, ötletek:
MARTON ÁGOTA középiskolai tanár

A verseny megálmodója:
NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

1. Az alábbi betűsorokból keressétek ki azokat, amelyekből az összes betű felhasználásával egy magyar keresztnév lehet kirakni!
 (A) CAFASIKRN (B) ORBÁZSILD (C) ROGOCSN (D) ZSÁPLAB (E) GLÁKOBAR
2. Melyik szólásban, közmondásban szerepel ló?
 (A) *Előre iszik a bőrére.* (D)-ból nem lesz szalonna.
 (B) *Négy lába van a-nak, mégis megbotlik.* (E) *Rossz-ra tesz.*
 (C) *Ne tarts-t, nem sántul meg!*
3. Az alábbi szavak közül melyik származik a RÓ alapszóból?
 (A) rovás (B) róka (C) rová (D) rovátka (E) rosz
4. Válasszátok ki a következők közül a ruhát vagy ruhaneműt jelentő szavakat!
 (A) szűr (B) lajbi (C) pantalló (D) guzsaly (E) kapca
5. Válasszátok ki azokat a mondatokat, amelyekben található névmás és névutó is!
 (A) *Este tíz után senki sem hagyhatja el a tábor.*
 (B) *Te felejtetted égve a villanyt a kishálószobában tegnap?*
 (C) *Marci szótlanul ballagott nagyapja mögött az erdei ösvényen.*
 (D) *Valakinek el kellene szaladnia a boltba egy kis tejért és kenyérért.*
 (E) *Ki vitte el az ajtó elől a biciklimet?*
6. Jelöljétek meg azokat a mondatokat, amelyek nyelvhelyesség vagy szóhasználat szempontjából hibásak!
 (A) *Az eső végett a kirándulás elmaradt.*
 (B) *A jövő héten már valószínűleg jó idő lesz.*
 (C) *Valószínű, hogy a következő kirándulás már nem hiúsul meg.*
 (D) *Ha szólunk nekik, valószínűleg, hogy ők is eljönnek majd.*
 (E) *Sajnos, hogy muszáj vagyok elindulni.*
7. Az alábbiakban a Himnusz első négy sorát olvashatjátok rovásírással. Az azonosítható betűk segítségével fejtsetek meg az öt megadott szót, majd közülük jelöljétek meg azokat, amelyek szerepelnek a Himnusz bármely versszakában! Vigyázat! A rovásírás jobbról balra halad!

YH4#4B 4 ΛΞB ††Λ† ,)ΞΥΛ† „
 ! ΛΞΛΛΣΛΩX , ΛΞMM†ΞO Ω1
 ,YH4O ††ΣM Ξ1ΣΛΞO ΛΥ1MD
 „ ... ; ΛΞΛΛΣΛΩΞΛΛΞ ††4O 4X

(A) ΛΣΥΥΞΛΩΞΛ	(D) 4H0)†4ΛΛ9M
(B) Ω)ΩΛΩXΩΛ	(E) 9ΛMΥΛ9Λ9X
(C) H4Y4Y	

8. Az alábbiakban a hun-magyar mondavilággal kapcsolatos állításokat olvashattok. Melyek igazak közülük?
- (A) *Hunort és Magort csecsemőkorukban egy anyafarkas táplálta.*
 (B) *Isten Attilának egy csodálatos kardot küldött, amelyet egy pásztorfiú talált meg.*
 (C) *A hagyomány szerint Árpád fejedelmet egy hármaskoporsóban temették el a Tisza medre alatt.*
 (D) *Attila fiát Csaba királyfinak hívták, aki a hagyomány szerint a Hadak Útján lejőve segíti ki a székelyeket a veszedelemből.*
 (E) *A hét vezér a csodaszarvas feláldozásával pecsételte meg közös elhatározásukat: a honfoglalást.*
9. Az anagramma egy név betűinek olyan játékos összekeverése, amelynek eredményeképpen egy ugyancsak értelmes szó, szókapcsolat vagy kifejezés jön létre. Az alábbiakban magyar írók, költők nevéből származó anagrammákat olvashattok. Jelöljétek meg közülük azokat, akik éltek az 1848/49-es forradalom és szabadságharc idején!
- (A) ANYJA SORÁN (D) JÓ RÓKA, MI?
 (B) FIA AJTÓT SZEL (E) FÁT KEN SIETVE
 (C) FESTŐID PORÁN
10. Verstani ismereteitekre támaszkodva döntsétek el az alábbi idézetekről, hogy eredetileg melyik vers! (A feladatot nehezíti, hogy mindegyik idézetet prózai formában közöljük.)
- (A) *„Pista gyorsan elkezdett evezni. Nem lehet azt a kint megnevezni, amit a lány és az úrfi érzett. Nem tudták, hogy kezdjék a beszédet.”*
 (B) *„Mondd, mit érlel annak a sorsa, akinek nem jut kapanyél; kinek bajszán nem billeg morzsa, ki setét gondok közt henyél.”*
 (C) *„Látván azt az oroszlán vigyorogni kezdett, és a fogait mutogatni. A számár igen meg kezdte ijedni és reszketni.”*
 (D) *„Mégkönnyebbül az élet s az öröklétbe hull; elménk benső tüzének fényén magasztosul; olvad a csillagég, lesz arany életborunk, s mi megízlelve fényes csillaggá változunk.”*
 (E) *„Bizony nem használ, hogy ezt mondják: nem országunknak törvénye, nem városunknak szokása. Jaj és örökké való jaj következik utána.”*
11. Jelöljétek be azokat a földrajzi neveket, helyszíneket, amelyek szerepelnek a János vitézben!
- (A) *Bergengócia* (B) *Tatárország* (C) *India* (D) *Törökország* (E) *Ausztria*
12. Az alábbi állítások közül melyek igazak Petőfi Sándor életére?
- (A) *Édesapja, Petrovics István örömmel támogatta fia színészi álmait.*
 (B) *Egyik legjobb barátja a költőtárs, Arany János volt.*
 (C) *1848. március 15-én a költő maga szavalta el híres költeményét, a Nemzeti dalt a lelkes sokaságnak.*
 (D) *A szabadságharcban Bem apó, az öreg cseh tábornok szinte fiaként szerette őt.*
 (E) *A költő 1849 nyarán a segesvári csatavesztéskor túnt el.*
13. Verstani ismereteitekre (rímelés, szótagszám stb.) támaszkodva jelöljétek meg azokat a szavakat, amelyek az alábbi versrészletet verstani és értelmi tekintetben kiegészíthetik!
- „Megindulék a réten,
 s a kedvesem kerestem,
 a gyenge szép virág meg
 elhervadt a …………….”
- (A) *zsebemben* (B) *kertben* (C) *karomban* (D) *földön* (E) *kezemben*

A következő feladatot a válaszlap kijelölt helyén oldjátok meg!

14. Gyűjtsetek össze minél több csodatévő tárgyat, eszközt a magyar népmesék világából, amelyek valamilyen módon segítik a népmesehősöket! Ezután közös megbeszéléssel válasszatok ki egyetlen egyet, amelyik megítélésetek szerint leginkább szolgálná az emberek javát! Fogalmazzátok meg röviden, hogyan vagy mire használnátok, és indokoljátok is a választásotokat! Igyekeztek lényegre törően, szépen fogalmazni a rendelkezésetekre álló helyen belül maradva!

A rendezvény támogatói:

BAÁR-MADAS REFORMÁTUS GIMN. ÉS ÁLT. ISK.
VERES PÉTER GIMNÁZIUM
BUDATOURS KFT.
COMENIUS KIADÓ
BRINGÓHINTÓ KKT.
INTERSPAR BÉCSI ÚT
II. KERÜLETI PEDAGÓGIAI SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT
II. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT POLGÁRMESTERI HIVATALA
APÁCZAI KIADÓ
TIMP KFT.

Zenei szerkesztő: CSIBA LAJOS

Hang: KERÉKES BARNABÁS

A verseny írásbeli fordulójának helyi szervezői:

GELNICZKY GYÖRGY (Veres Péter Gimnázium)

MARTON ÁGOTA (Baár-Madas Ref. Gimnázium)

A következő Bolyai Anyanyelvi Csapatverseny
megrendezéséhez örömmel várjuk támogatók jelentkezését
a verseny@bolyaiverseny.hu e-mail címen,
vagy személyesen a verseny szervezőinél.

A feladatsorok nyomtatója a Timp Kft.